

Mänskliga rättigheter i postkonfliktuella samhällen

En studie av Etiopiens och Eritreas efterlevnad av grundläggande rättigheter sedan 2001

Rickard Larsson
Lunds Universitet
Teologiska Institutionen
Vårterminen 2007
Handledare: Olof Beckman

Abstract

This essay is aimed at exploring how governments inclination to adhere to international human rights law develops in the wake of interstate conflicts. It examines how human rights in Eritrea and Ethiopia has developed after the war in 1998-2000 by examining the historical background to the war, and reviewing country reports from United States State Department and Amnesty International between 2001-2005. The result of the paper shows that Eritrea's adherence to human rights suffered setbacks, and that some of these happened due to the aftermath of the war. Ethiopia also had some lesser setback primarily due to internal turmoil. The essay concludes that states adherence to human rights in postconflict situations depend on if the war severely weakened the state, in which case the state becomes more repressive in order to cling to power.

Keywords: *human rights, war, conflict, postwar, postconflict, Ethiopia, Eritrea*

Förkortningar

TPLF - Tigrayan Peoples Liberation Front

EPLF - Eritrean Peoples Liberation Front

ELF - Eritrean Liberation Front

ICCPR - International Convention on Civil and Political Rights

NGO - Non-Governmental Organization

USSD - United States State Department

PFDJ - Peoples Front for Democracy and Justice

SEPDC - Southern Ethiopian Peoples Democratic Coalition

OLF - Oromo Liberation Front

ONLF - Ogaden National Liberation Front

AEUP - All Ethiopia Unity Party

EEBC - Eritrea-Ethiopia Boundary Commission

Innehållsförteckning

<u>1</u>	<u>Introduktion</u>	1
1.1	<u>Syfte</u>	1
1.2	<u>Frågeställning</u>	2
1.3	<u>Metod</u>	2
1.4	<u>Material</u>	2
1.5	<u>Begränsningar</u>	3
1.6	<u>Källkritik</u>	4
<u>2</u>	<u>Mänskliga rättigheter efter konflikter: Generella teorier</u>	6
2.1	<u>Konfliktcykelteori</u>	6
2.2	<u>Försvagning av stater och politisk liberalisering</u>	6
<u>3</u>	<u>Historisk bakgrund</u>	8
3.1	<u>Eritreas väg till självständighet</u>	8
3.2	<u>Relationerna mellan Etiopien och Eritrea 1993-98</u>	10
3.3	<u>Kriget 1998-2000</u>	11
3.4	<u>Krigets konsekvenser</u>	13
<u>4</u>	<u>Landrapporterna för Etiopien och Eritrea</u>	14
4.1	<u>Rapporterade händelser för 2001</u>	15
4.1.1	<u>Eritrea</u>	15

4.1.2	<u>Etiopien</u>	17
4.2	<u>Rapporterade händelser för 2002</u>	19
4.2.1	<u>Eritrea</u>	19
4.2.2	<u>Etiopien</u>	20
4.3	<u>Rapporterade händelser för 2003</u>	23
4.3.1	<u>Eritrea</u>	23
4.3.2	<u>Etiopien</u>	24
4.4	<u>Rapporterade händelser för 2004</u>	26
4.4.1	<u>Eritrea</u>	26
4.4.2	<u>Etiopien</u>	27
4.5	<u>Rapporterade händelser för 2005</u>	30
4.5.1	<u>Eritrea</u>	30
4.5.2	<u>Etiopien</u>	31
5	<u>Resultat och analys</u>	34
6	<u>Litteraturlförteckning</u>	38

1 Introduktion

Krig och övergrepp mot mänskliga rättigheter är två sociala processer som är tydligt sammankopplade med varandra. Under de senaste 100 åren har den här kopplingen fördjupats och förstärkts i och med att den teknologiska utvecklingen har ökat krigets destruktiva kapacitet och förlustsiffrorna i relativa antal har skiftat från att huvudsakligen drabba soldater till att i högre grad drabba civilister och icke-kombattanter. Normen för krig övergick också under den senare hälften av 1900-talet från att ske mellan nationalstater till att ske inom stater, ofta med etniska motsättningar både som bakomliggande orsak till och som resultat av konflikter. Det hat som kriget sår under sådana omständigheter riskerar att slå rot och leva kvar under ytan långt efter att kriget upphört, och i sådana fall kan gränserna mellan krig och fred fördunklas i form av fortsatta övergrepp. Därför kan begreppen krig och mänskliga rättigheter inte behandlas åtskilda. Relationen mellan begreppen är dock mindre tydlig i händelse av mellanstatliga krig där etnicitet inte tar en central plats eller funktion i konflikten. Kriget mellan Etiopien och Eritrea år 1998-2000 är ett sådant fall. Min avsikt är därför att utifrån denna konflikt som exempel utforska sambandet mellan mellanstatliga konflikter och staters förhållningssätt till mänskliga rättigheter.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur situationen för mänskliga rättigheter utvecklas efter en mellanstatlig konflikt när vapnen har tystnat och ett fredsavtal skrivits under. Jag vill dessutom reda ut vilka faktorer under och efter krig som bidrar till den utveckling som sker.

1.2 Frågeställning

Hur utvecklas efterlevnaden av grundläggande mänskliga rättigheter av stater efter en mellanstatlig konflikt?

- Hur utvecklades efterlevnaden av artikel 6, 7 och 9 i ICCPR av Etiopien mellan 2001 och 2006?
- Hur utvecklades efterlevnaden av artikel 6, 7 och 9 i ICCPR av Eritrea mellan 2001 och 2006?
- I vilken mån är statliga aktörer tydligt ansvariga för de övergrepp som sker?
- På vilket sätt kan utvecklingen inom efterlevnaden av mänskliga rättigheter ses som konsekvenser av kriget?

1.3 Metod

Utifrån de afrikanska länderna Etiopien och Eritrea som utkämpade ett krig mellan 1998 och 2000 som fallexempel skall jag använda landrapporter från Amnesty International och U.S. State Department för att granska hur mänskliga rättigheter har utvecklats mellan 2001 och slutet av 2005. Jag tänker dessutom sätta in konflikten i en historisk kontext samt behandla teoretiska aspekter av utvecklingen för mänskliga rättigheter efter konflikter för att kunna analysera de observationer jag gör utifrån landrapporterna.

1.4 Material

För att bedöma hur efterlevnaden av mänskliga rättigheter har utvecklats i Etiopien och Eritrea använder jag mig av landrapporter från Amnesty

International och USA:s utrikesdepartement. För att etablera den historiska och teoretiska kontexten använder jag litteratur som böcker, vetenskapliga artiklar och i begränsad utsträckning nätpublicerade källor. Jag har även inkluderat en general comment från Human Rights Committee som utvecklar min tolkning av artikel 6 i ICCPR. Under sökningen i FN:s databas fann jag att varken Etiopien eller Eritrea hade inlämnat några landrapporter angående medborgerliga och politiska rättigheter, och således fanns inga utlåtanden från Human Rights Committee att tillgå.

Under sökningen efter relevant litteratur visade det sig att det ämne uppsatsen berör är ett ämne som har hamnat i skymundan på flera nivåer. Inom området mänskliga rättigheter i Afrika har det tidigare funnits ett stort fokus på apartheidregimen i Sydafrika. Utöver detta har inomstatliga konflikter som de i Rwanda, Somalia och Sudan gjort att kriget mellan Etiopien och Eritrea har hamnat i skymundan både i folks medvetande och inom den akademiska litteraturen. Dessutom har den vetenskapliga debatten om mänskliga rättigheter i postkonfliktuella samhällen främst inriktats på vilken roll mänskliga rättigheter spelar i återuppbyggnad och försoning samt hur det internationella samfundet skall arbeta för att främja efterlevnaden. Det finns inte mycket skrivet om hur staters efterlydnad av mänskliga rättigheter faktiskt utvecklas efter ett krig.

1.5 Begränsningar

I arbetet att bedöma hur mänskliga rättigheter har utvecklats har jag valt att fokusera på artiklarna 6, 7 och 9 i ICCPR. Anledningen till detta är att jag inte skulle kunna effektivt redogöra för händelser och utveckling inom hela omfånget av artiklar rörande mänskliga rättigheter inom ramen för denna uppsats. Valet av artiklar gör jag med tanke på att dessa artiklar är grundläggande för att en stat skall kunna sägas respektera mänskliga rättigheter i sin helhet. Det ska noteras att Eritrea inte ratificerade ICCPR förrän i januari 2002. Jag har ändå valt att inkludera år 2001 eftersom jag anser att det är viktigt för att få en helhetsbild av den process som mitt syfte anspelar på. Att den period som jag studerar inte

sträcker sig längre än till slutet av 2005 beror på att den årsrapport från Amnesty International som rör händelser under 2006 ännu inte har kommit ut.

1.6 Källkritik

Att använda landrapporter från två olika källor på det sätt som jag gör här skapar frågor kring källornas trovärdighet och opartiskhet. Statsdepartementets rapporter har fått utstå anklagelser om att vara påverkad av det granskade landets diplomatiska relationer med USA och vilken ideologisk hållning landet har.¹ Dessutom bör statsdepartementet enligt ett realistiskt synsätt och suveränitetsaspekter ha en mjukare framtoning i sina rapporter än vad Amnesty har eftersom sådana aspekter inte är relevanta för en icke-statlig organisation vars främsta och existensberättigande mål är att främja mänskliga rättigheter.² Enligt en kvantitativ jämförelse mellan de båda rapporterna från 1976-95 har staternas relationer med USA i ett fåtal fall påverkat rapporterna. I slutet av perioden blev rapporterna mer och mer samstämmiga vilket kan förklaras med slutet av kalla kriget och att statsdepartementet faktiskt lärde sig av den kritik som mottogs. I undersökningen framförs dock en varning för att en viss partiskhet baserad på handelsrelationer har framväxt även om partiskhet på grund av storpolitiska strategiska intressen har försvunnit. Enligt undersökningen beror denna utveckling på förändringar i det internationella systemet.³ Om så är fallet väcks frågan om vilken påverkan kriget mot terrorismen har haft. Vad gäller användandet av en icke-statlig organisation som källa så väcker även det frågor. NGO:s har ofta inte särskilt stora resurser i förhållande till den uppgift de skall utföra. Det bör också nämnas att även om de påverkas mindre av politiska intressen så verkar de i en kontext av stater och media och därför påverkas verksamheten av pragmatiska

¹ Poe, S. Carey, S. Vazquez. *How are these pictures different? A quantitative comparison of the US State Department and Amnesty International Human Rights reports 1976-1995.* s.651

² Ibid s.657

³ Ibid s.677

skäl. På grund av detta riktas arbetet mer mot vissa länder eller områden för att få maximal spridning.⁴ Det är även värt att tänka på att det inom NGO:s kan existera särskilda diskurser om det område som bevakas och olika uppfattningar om vad som bör fokuseras vilket skapar frågor om huruvida det är diskurser som är helt i linje med internationell lag. Med detta i åtanke tänker jag använda rapporterna som kompletterande berättelser och vara uppmärksam på eventuella skillnader i rapporternas framställningar.

⁴ Ron, J. Ramos, H. Rodgers, K. *Transnational Information Politics: NGO human rights reporting, 1986-2000. s.575f*

2 Mänskliga rättigheter efter konflikter: Generella teorier

2.1 Konfliktskykelteori

När ett krig slutar och aktiva stridigheter upphör tar förhoppningsvis återuppbyggnad av och försoning i samhället vid. Om de destruktiva förhållanden som präglar konflikter, det vill säga brott mot mänskliga rättigheter och konflikternas bakomliggande orsaker, inte hanteras och omvandlas till fredliga relationer och inkluderande samhällsstrukturer kan detta leda till en nystart av kriget.⁵ Den här aspekten problematiserar även fredsprocesser i och med motsättningen mellan kortsiktiga mål som att få ett snabbt slut på våldet och långsiktiga mål som att lösa de bakomliggande orsakerna till konflikten och skapa en positiv fred.⁶

2.2 Försvagning av stater och politisk liberalisering

Krig är kostsamma företag för de stater som involveras i dem. Den sociala och ekonomiska söndervittring som krig medför leder till att statsapparater försvagas och i värsta fall kollapsar. När auktoritära staters makt undermineras minskar också kontrollen av den politiska miljön. Det leder till att staten inte längre kan upprätthålla sin egen politiska hegemoni genom att till exempel manipulera val eller använda våld mot politiska motståndare. När det sker kan nya intressen ta

⁵ Mertus, J. i Mertus, J. Helsing, J.(red) 2006. s.10

⁶ Bell, C. i Mertus, J. Helsing, J.(red) 2006. s.352

plats på den politiska arenan och pluralismen i samhället ökar.⁷

⁷ Lucan, A. Way. *Pluralism by default and the sources of political liberalisation in weak states*. s.24

3 Historisk bakgrund

3.1 Eritreas väg till självständighet

Eritrea som ett enhetligt geografiskt territorium har sin grund i den italienska koloniseringen. Under 1880-talet ockuperade Italien flera områden längs Afrikas kust mot röda havet. År 1890 sammanfogades dessa områden och den italienska kolonin Eritrea skapades.⁸ De södra delarna av kolonin hade tidigare varit underställda det etiopiska imperiet. Kontrollen över Eritrea var användbart för Italien främst av två anledningar. För det första gav tillgången till hamnstaden Massawa möjlighet att öppna handelsrutter in i Afrika. Dessutom utgjorde Eritrea en rekryteringsbas för Italiens fortsatta koloniala erövringar. Användandet av eritreanska soldater var ett sätt för den italienska staten att öka det inhemska stödet för de koloniala erövringarna genom att det sparade italienska soldaters liv och att det var billigare att mobilisera eritreanska soldater. Eritrea kom att bli den strategiska basen för invasionerna och ockupationerna av Libyen och Etiopien. Eritreas särställning och ekonomiska utveckling i det italienska imperiet gjorde att en eritreansk identitet skapades, och en självbild som mer utvecklade och civiliserade i förhållande till etiopierna växte fram.⁹ Den italienska ockupationen fortsatte fram till 1941 då de italienska styrkorna drevs ut av de allierade. Etiopien återvann då sin självständighet och blev en monarki under Haile Selassie. Eritrea blev ett brittiskt protektorat, vilket det förblev fram till 1952.¹⁰ År 1950 fastslog förenta nationerna i en resolution att Eritrea efter briterernas tillbakadragande skulle bli en autonom federalstat under Etiopien. Beslutet var dock omtvistat och

⁸ Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.5

⁹ Ibid s.7f

¹⁰ Birhan, A. 1998. s.32

många ville hellre se ett självständigt Eritrea.¹¹ Etiopien överträdde redan från början den relativa självständighet som Eritrea hade tilldelats och 1962 annekterades till slut Eritrea av Etiopien.¹²

Som en följd av missnöjet med den sittande etiopiska regimen formerades den eritreanska motståndsrörelsen ELF (Eritrean Liberation Front) 1961 av eritreanska ledargestalter i exil.¹³ Det uppstod snart splittringar inom ELF, och år 1970 skapades en utbrytargrupp som fick namnet EPLF (Eritrean Peoples Liberation Front). Den här organisationen hade en bredare bas bland de många etniska grupperna i Eritrea och övertog sin föregångares plats som den främsta företrädaren för Eritreansk självständighet. År 1974 skedde en kupp i Etiopien och Haile Selassie avsattes. Det som nu följde var en militärregim under överste Mengistu Hailemariams ledning. Kuppen ledde till att det uppstod en stark motståndsrörelse i Etiopien och den organisation som kom att dominera var TPLF (Tigrayan Peoples Liberation Front) Organisationen fick sitt namn efter regionen Tigray som gränsar till Eritrea, och i inledningsskedet kom ett omfattande samarbete att växa fram mellan TPLF och EPLF.¹⁴ Efter bara några år började dock sprickor uppstå mellan fronterna pga komplicerade alliansbildningar med andra revolutionära rörelser och pga meningsskiljaktigheter om den politiska inriktningen och den militära strategin. De här motsättningarna ledde till att samarbetet mellan EPLF och TPLF upphörde helt mellan 1985-88. Efter detta återupptogs det militära samarbetet trots att de politiska motsättningarna kvarstod. Relationerna återupptogs till stor del av pragmatiska skäl eftersom bekämpandet av den gemensamma fienden, nämligen Mengistu Hailemariams regim var det viktigaste.¹⁵ År 1991 avsattes den sittande regimen i Etiopien och i maj samma år

¹¹ Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.9

¹² Müller, T. *Statemaking on the horn of Africa: Notes on Eritrea and prospects for the end of violent conflict in the horn.* s.506

¹³ Villicana, R. Venkatamaran, M. *Public policy failure or historical debacle? A study of Eritrea's relations with Ethiopia since 1991.* s.550

¹⁴ Tronvoll, K. Negash, T. 2000.s.13

¹⁵ Ibid s.19f

intog EPLF Eritreas huvudstad Asmara.¹⁶ I praktiken innebar det att Eritrea uppnådde målet att bli självständigt, men det dröjde dock fram till 1993 innan självständigheten blev officiell i och med genomförandet av en folkomröstning i frågan. EPLF genomgick en omstrukturering från befrielseorganisation till regering, bytte namn till PFDJ (Peoples Front for Democracy and Justice) och presidentskapet intogs av en man vid namn Isaias Afwerki.¹⁷

3.2 Relationerna mellan Etiopien och Eritrea 1993-98

Efter den forna militärregimens fall i Etiopien och Eritreas självständighet förekom goda relationer mellan länderna och de båda staterna samarbetade inom många områden. Eftersom de båda motståndsrörelserna som hade samarbetat tidigare nu hade bildat regeringar i de båda länderna uppstod en form av kamratskap som gav upphov till ett djupgående samarbete under en period.¹⁸ Samarbetet formaliserades i september 1993 då 25 avtal skrevs under som tillsammans kom att bilda Asmarapakten. Samarbetet inom ekonomi hade en särskild omfattning i pakten, men samarbete inom många områden av staternas aktiviteter var inkluderade, och avtalen innehöll till och med en försvarspakt.¹⁹ Det dröjde dock inte länge förrän det uppstod sprickor i arbetet för att synkronisera handel och politik, och år 1997 hade Asmarapakten i praktiken kollapsat helt.²⁰ Det var inkompatibla synsätt på hur ekonomin och politiken skulle hanteras som låg till grund för problemen. Eritrea drev en starkt nyliberal ekonomi och betonade vikten av fri rörlighet av kapital och varor över gränserna. Strategin var ett resultat av ambitiösa aspirationer på att efterlikna den

¹⁶ Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.31

¹⁷ Villicana, R. Venkatamaran, M. *Public policy failure or historical debacle? A study of Eritrea's relations with Ethiopia since 1991.* s.559

¹⁸ Ibid

¹⁹ Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.31

²⁰ Ibid s.35

ekonomiska utveckling som Singapore och Hongkong har uppnått.²¹ Etiopien förde en mer protektionistisk politik vilket gjorde att den Eritreanska ledningen ansåg sig bli utestängd från den etiopiska ekonomin. Det förekom också en ökad industriell konkurrens mellan Eritrea och Tigrayregionen i Etiopien.²² En händelse som kom att få stor signifikans var Eritreas uppstart av en egen valuta, vilket ledde till allvarliga störningar i handeln och skapade frågor om hur den nya valutan skulle värderas i förhållande till etiopiska Birr som tidigare hade varit det gemensamma betalningsmedlet.²³

Allt eftersom de ekonomiska relationerna försämrades började frågan om gränsdragningsdispyter aktualiseras mer och mer. I augusti 1997 framfördes ett anklagande från den eritreanska regeringen som påstod att etiopiska soldater en månad tidigare hade intagit en by som hette Adi Murug som låg i ett omtvistat territorium.²⁴ Den här situationen ledde inte till några ytterligare stridigheter men den påvisar den ansträngda situation som rådde i gränsområdena under perioden före kriget.

3.3 Kriget 1998-2000

Den 6 maj 1998 gick en grupp av eritreanska soldater in i Badme, ett gränsområde mellan Eritrea och Tigray som både Etiopien och Eritrea gör anspråk på. Gränsdispyten beror på att det finns oklarheter angående gränsdragningen som härstammar från den italienska kolonialtiden.²⁵ De eritreanska soldaterna konfronterades av etiopiska säkerhetsstyrkor och en eldstrid utbröt med förluster på båda sidor som resultat. Liknande incidenter hade inträffat tidigare i de omtvistade områdena utan att det ledde till en större konflikt men trots detta så

²¹ Birhan, A. 1998. s.281

²² Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.44

²³ Villicana, R. Venkatamaran, M. *Public policy failure or historical debacle? A study of Eritrea's relations with Ethiopia since 1991.* s.560

²⁴ Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.26

²⁵ Ibid s.22

eskalerade situationen i Badme med våldsamt hastighet. Eritrea svarade på angreppet mot sin gränspatrull med att initiera en stor offensiv för att ta områden som ansågs orättmätigt kontrollerade av Etiopien. Etiopien överraskades av offensiven och eritreansk militär kunde utan nämnvärt motstånd inta stora områden i Tigrayregionen innan Etiopien kunde mobilisera och organisera något effektivt motstånd. Konflikten eskalerade från maj till juni 1998 till att bli det första fullskaliga mellanstatliga kriget i Afrika på årtionden och även den största militära sammandrabbningen på kontinenten sedan andra världskriget.²⁶ Efter juni 1998 infann sig ett dödläge och en militär kapprustning skedde på båda sidor. Storskaliga strider blossade upp igen i februari 1999 då Etiopien startade en offensiv som ledde till att Badme återtog. I maj 2000 lyckades Etiopien återerövra de övriga områden som Eritrea hade intagit 1998.²⁷ Starkt internationellt tryck ledde fram till att båda sidor motvilligt skrev under ett fredsavtal i juni år 2000 vilket markerade slutet på kriget. I enlighet med fördraget skapades en säkerhetszon mellan länderna och en FN-styrka upprättades för att övervaka freden.²⁸ Dessutom sattes en kommission samman för att slutligt avgöra gränsdispyten angående de omtvistade territorierna mellan Eritrea och Etiopien.²⁹ Kommissionen kom fram till ett beslut den 13 april 2002, men fortsatta oklarheter om vem som hade rätt till byn Badme där kriget tog sin början skapade motsättningar från den etiopiska sidan som inte accepterade möjligheten att området skulle tillfalla Eritrea.³⁰ Trots att mer än fem år har gått sedan beslutet togs har det ännu inte kunnat implementeras på ett effektivt sätt.³¹ Den osäkerhet som råder har bidragit till att anspänningarna vid gränsen mellan Etiopien och Eritrea har ökat vilket har resulterat i en ökad militär närvaro på båda sidor om

²⁶ Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.1f

²⁷ Lata, L. *The Ethiopia-Eritrea war*. s.382

²⁸ Villicana, R. Venkatamaran, M. *Public policy failure or historical debacle? A study on Eritrea's relations with Ethiopia since 1991*. s.567

²⁹ Lata, L. *The Ethiopia-Eritrea war*. s.382

³⁰ Ibid s.383

³¹ Eritrean Ministry of Information. *The EEBC ruling in its 5th year*.

säkerhetszonen.³²

3.4 Krigets konsekvenser

Under krigets gång hade ungefär 100.000 människor dödats. Majoriteten av dessa var soldater eftersom kriget till stor del utkämpades i skyttegravar och med taktiker som liknade de från första världskriget.³³ Militariseringen av den långa gränsen mellan Etiopien och Eritrea ledde dessutom till att ungefär 700.000 personer drevs från sina hem och förlorade både mark och bostäder.³⁴ Kriget ledde till att ekonomierna i två av de fattigaste länderna i världen helt skiftade från utveckling till militarism. Under kapprustningen efter den första stridsperioden inhandlade både Etiopien och Eritrea automatkarbiner, stridsflygplan och andra krigsmedel i stora mängder för enorma summor. Mobiliseringen ledde till att de båda ländernas arméer växte till de största i Afrika. De etiopiska styrkorna räknades till 450.000 man och för Eritrea låg siffran på runt 350.000. Den sociala och ekonomiska ansträngning som detta har inneburit har varit större för Eritrea eftersom de vid tidpunkten för mobiliseringen hade en betydligt mindre befolkning på 3,2 miljoner människor jämfört med Etiopiens 60 miljoner.³⁵

³² Gray, C. *The Eritrea/Ethiopia Claims Commission oversteps its boundaries: A partial award?*. s.721

³³ Gilkes, P. Plaut, M. *The war between Ethiopia and Eritrea*. s.1

³⁴ Kibreab, G. *When refugees come home: The relationship between stayees and returnees in postconflict Eritrea*. s.58f

³⁵ Tronvoll, K. Negash, T. 2000. s.2

4 Landrapporterna för Etiopien och Eritrea

Jag skall här bearbeta rapporterna från Amnesty och USSD i kronologisk ordning från 2001 till 2005. Jag tänker ta fasta på de händelser som berör artikel 6: rätten till liv, artikel 7: frihet från tortyr, och artikel 9: rätten till frihet och personlig säkerhet. Jag begränsar mig till att behandla händelser som kan kopplas till direkta handlingar utförda av regimen och dess agenter eller grupper som kan kopplas till den, exempelvis miliser och lokala administrationer. Jag väljer att även behandla fall av försvinnanden på grund av deras fastställda koppling till artikel 6.³⁶ Jag kommer att kontrollera överensstämmelsen mellan de uppgifter som står i Amnestys och USSD:s rapporter och uppmärksamma eventuella skillnader rörande individuella händelser och kränkningar som har skett i länderna. Eftersom landrapporterna har väldigt olika egenskaper är det inte möjligt att göra en kontroll på samtliga uppgifter. Amnestys rapporter är framförallt mer generella, mindre uttömmande och inte lika informativa om de enskilda fallen av kränkningar, och därför är det lättare att kontrollera de uppgifter som står i Amnestys rapporter med hjälp av USSD:s rapporter. Därför är jag också tvungen att förlita mig mer på USSD för rapportering om mindre händelser och specifika detaljer som kan vara viktiga för förståelsen av den samlade bilden av utvecklingen under åren.

³⁶ Human Rights Committee. *CCPR General Comment No.6. §4*

4.1 Rapporterade händelser för 2001

4.1.1 Eritrea

Rätten till liv

Varken Amnesty eller USSD rapporterar om några godtyckliga mord utförda av regeringen. Båda rapporterna berättar dock att två studenter avled av värmeslag i samband med att de deltagit i ett obligatoriskt arbetsprogram. Det framkom heller inga bekräftade rapporter om politiska försvinnanden under året, men uppgifter tydde på att fyra personer av minoritetsursprung hade försvunnit efter att ha blivit upplockade av militären. Vid årets slut hade ingen ytterligare information om fallet framkommit. USSD rapporterar att 11 medlemmar av PFDJ greps i september i samband med att regeringen stängde ner den oberoende massmedian och att det vid årets slut var okänt var de befann sig. Detta kan inte bekräftas av Amnestys rapport som säger att partimedlemmarna kvarhölls i fångenskap utan åtal (se nedan). Regeringen tillåter att dödligt våld används mot flyende värnpliktsvägrare, dock förekom inga rapporter om att sådana incidenter hade inträffat.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Enligt USSD finns indikationer på att polisen använde tortyr och misshandel av fångar under förhör, men dock inte på en systematisk skala. Individer som försöker undkomma inkallelse till militärtjänstgöring eller deserterar utsätts av militärpolisen för grova former av misshandel. Dock rapporterades färre fall av sådana behandlingar än tidigare år. Även behandlingen av Etiopiska medborgare som hölls i interneringsläger genomgick en liknande förbättring. Det arbetsprogram som ledde till att två studenter avled kritiseras eftersom studenterna tvingades arbeta under svåra förhållanden och mycket höga temperaturer. Utöver

de som dog fick flera personer läggas in på sjukhus på grund av värmeslag.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Både Amnesty och USSD rapporterar att kränkningar av rätten till frihet var ett allvarligt problem och vanligt förekommande i Eritrea under året. En företrädare för en studentförening vid universitetet i Asmara greps i juni med anledning av att han hade kritiserat det arbetsprogram som ledde till två människors död. Vid årets slut hade han fortfarande inte släppts eller åtalats för något brott. Den här formen av behandling var ett vanligt sätt att hantera individer som kritiserade regimen och även personer som misstänktes tillhöra motståndsrörelser eller terroristorganisationer. I juni framkom enligt Amnesty anklagelser om att 15 journalister hade arresterats på grund av sin negativa rapportering. Den eritreanska regeringen svarade på anklagelserna med att påstå att journalisterna gjorde sin militärtjänstgöring. Det gav upphov till ytterligare anklagelser om att militärplikten användes som ett sätt att tysta kritiska röster. Enligt USSD omfattade det här fallet bara 8 personer varav bara två hade tagits in i militären. Det skedde en drastisk ökning av de repressiva åtgärderna mot kritiker i september som en följd av att en ny lag antagits som förbjöd oberoende massmedia. Åtminstone 80 personer greps vilka inkluderade både journalister och politiker. Av dessa var minst 20 fortfarande fängslade utan att ha åtalats för något brott vid årets slut.

Sammanfattningsvis anser USSD att Eritreas efterlevnad av mänskliga rättigheter försämrades vilket till stor del beror på händelserna i samband med nedstängningen av den oberoende massmedian trots att vissa förbättringar skedde.³⁷

³⁷ Amnesty International report 2002 - Eritrea. Samt United States State Department. *2001 Country Reports on Human Rights Practices.* - Eritrea

4.1.2 Etiopien

Rätten till liv

Under året skedde flera fall av utomrättsliga avrättningar som utfördes av säkerhetsstyrkor, vissa av de här fallen var politiska mord. I december hölls regionella val och under perioden innan valen mördades minst 11 medlemmar av oppositionsgruppen Southern Ethiopian Peoples Democratic Coalition(SEPDC). Många obekräftade rapporter berättar om utomrättsliga avrättningar i regionerna Oromiya och Somali där militanta motståndsrörelser opererar. I flera fall under året användes dödligt våld i samband med att polisen skingrade demonstrationer, särskilt under april då en rad studentdemonstrationer övergick i våldsamheter och stenkastning från studenternas sida. Det värsta fallet inträffade den 17 april när polisen öppnade eld mot en grupp demonstrationer. Enligt officiella rapporter dödades 31 människor men enligt USSD finns trovärdiga uppgifter om att dödssiffran är betydligt högre. I USSD:s rapport berättas att en student hade dödats och fler än 50 skadats vid demonstrationer den 12 april. Amnesty säger att ungefär 40 personer skadades under demonstrationernas första dag, den 10 april men nämner inte händelserna den 12. Vid årets slut hade inga poliser ställts till svars för någon av dödsfallen. Under året framkom enligt USSD inga bekräftade rapporter om politiska försvinnanden utförda av regeringen.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Enligt rapporter brukade polisen och militären i vissa fall använda våld och misshandel mot personer som satt häktade. Amnesty berättar att politiska fångar vid upprepade tillfällen utsattes för tortyr och att framförda anklagelser inte följdes upp av utredningar. I flera fall utsattes kvinnor enligt USSD för våldtäkter av militärer. Under demonstrationerna i april månad praktiserade polisen brutalt övervåld mot ett stort antal personer och minst 250 personer skadades enligt USSD.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Under året fängslades många människor under långa perioder utan åtal av både federala och regionala myndigheter. Olagliga arresteringar var särskilt vanliga i de

regioner där det förekom interna oroligheter. I Oromiya och Somali kvarhölls enligt Amnesty flera tusen personer som var misstänkta för samröre med motståndsgupper i fängelse utan att ha åtalats. Vissa av dem hade varit inspärrade så länge som åtta år. Enligt USSD:s rapport grep lokala myndigheter i Oromiya, Amhara och Södra Regionen många oppositionspolitiker i början av året, men det framkom inga åtal mot dem förrän i november. Personer som var gripna i egenskap av oppositionella fick oftast ingen möjlighet att presentera sitt fall inför domstol och ofta sattes borgenavgifter orimligt högt. Siffror från SEPDC som redovisas i USSD:s rapport säger att ungefär 1.000 av deras medlemmar greps under året och att 104 av dessa fortfarande satt fängslade utan åtal vid årets slut. I samband med april demonstrationerna fängslades ett stort antal studenter, människorättsaktivister och oppositionsmedlemmar. Enligt Amnesty rörde det sig om ungefär 3.000 personer, men enligt USSD var det så många som 5.000. Samtliga gripanden skedde utan fullmakt, ingen fick sina åtalspunkter presenterade inom 48 timmar såsom lagen föreskriver. I fångenskap utsattes fångarna enligt vittnesmål för hårda fysiska bestraffningar och många blev inte släppta om de inte skrev på ett dokument som förklarade att de hade medverkat i kriminella aktiviteter.

Enligt USSD:s sammanställning innebar år 2001 enbart en marginell förbättring för Etiopiens inställning till mänskliga rättigheter.³⁸

³⁸ Amnesty International report 2002 - Ethiopia. Samt United States State Department. *2001 Country Reports on Human Rights Practices.* - Ethiopia

4.2 Rapporterade händelser för 2002

4.2.1 Eritrea

Rätten till liv

Det förekommer inga uppgifter om att några godtyckliga avrättningar eller politiska mord skulle ha utförts under året. Dock nämner USSD rapporter om att motstånd mot värnpliktstvänget, i några fall från föräldrar till flickor i värnpliktsålder, ledde till åtskilliga dödsfall bland både soldater och civila. USSD rapporterar att det framkom obekräftade rapporter om politiska försvinnanden. Det framkom inga nya uppgifter om fallen från 2001 gällande 4 försvunna personer av kunamaursprung eller de 11 politiker som fängslades i samband med nedstängningen av den fria pressen. De 10 journalister som greps 2001 förflyttades enligt Amnesty till en okänd plats efter att de hade protesterat sin godtyckliga fångenskap genom hungerstrejk.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Under året framkom enligt USSD enstaka rapporter om att polisen hade använt tortyr av fångar under förhör. Behandlingen av värnpliktsvägrare var fortsatt brutal, och bruket av tortyrliknande metoder fortlöpte. Kvinnor i armén utsattes vid flera tillfällen för sexuella övergrepp. Det arbetsprogram för studenter som 2001 ledde till två studenters död avvecklades och genomfördes således inte under året på grund av intensiv kritik.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga arresteringar och långa perioder i fångenskap utan anklagelser var vanligt förekommande under året. Fyra medlemmar av Jehovas vittnen som värnpliktsvägrade av religiösa skäl och spärrades in 1994 satt fortfarande

inspärade vid årets slut. De elva partimedlemmar samt 10 journalister som greps i september 2001 kvarhölls även de vid slutet av 2002. Under året greps även flera personer som hade eller misstänktes ha kopplingar till de 11 partimedlemmarna, däribland släktingar. Malta deporterade ungefär 230 flyktingar av eritreansk nationalitet, och dessa fängslades vid ankomsten till Eritrea på grund av misstankar om att de hade flytt landet för att undkomma värnplikten. Vid slutet av året satt de kvar i fångenskap utan att ha åtalats och utan att få träffa sina familjer. Under året greps många personer på grund av sina politiska åsikter och enligt USSD fanns ungefär 80 politiska fångar i Eritrea vid årets slut. Andra personer som var föremål för arresteringar var radikala islamister, personer med misstänkta kopplingar till den gamla Mengistu-regimen eller till terroristorganisationer. Enligt obekräftade uppgifter kvarhölls också flera medlemmar av ELF som var en rivaliserande befrielseorganisation till det styrande PFDJ under självständighetskampen. Den studentföreträdare som greps 2001 hölls fängslad utan åtal fram till i Augusti då han lyckades rymma.

USSD anser att den eritreanska regeringens beteende försämrades vad gäller åtföljande av mänskliga rättigheter. Det största problemet är de godtyckliga arresteringarna, och om man ser till antalet sådana så verkar det ha skett en ansenlig ökning från 2001.³⁹

4.2.2 Etiopien

Rätten till liv

Under året gjorde sig polis och militär skyldiga till ett stort antal obefogade dödsskjutningar, särskilt i samband med protester. Enligt USSD var den sammanlagda siffran på hur många som dödades uppskattningsvis på mellan 1.000 och 1.500 personer. I Amnestys rapport står det att läsa att poliser den 10 mars sköt ihjäl så många som 200 demonstranter av etniskt minoritetsursprung i staden Tepi under protester angående regionernas gränsdragning. Omständigheterna kring det inträffade är dock inte helt tydliga. USSD rapporterar

³⁹ Amnesty International report 2003 - Eritrea. Samt United States State Department. *2002 Country Reports on Human Rights Practices.* - Eritrea

att dödsfallen inträffade som ett resultat av regelrätta sammandrabbningar mellan etniska grupper och lokala polismyndigheter, och dödssiffran beskrivs vara så hög som 600-800 personer. Den etiopiska regeringen påstod att 41 poliser, 39 milismän samt 11 administrationsanställda hade gripits i samband med händelserna. Detta skapar frågetecken kring regeringens inblandning i det inträffade. Ytterligare ett fall inträffade den 24 maj i staden Awassa. Enligt Amnesty sköt polisen utan förvarning mot en grupp demonstranter vilket ledde till att minst 25 personer miste livet. Angående samma fall redovisar USSD två olika versioner av det inträffade. Enligt den officiella rapporten från regeringen dödades 15 personer men oppositionskoalitionen SEPDC påstår att antalet var 51. Under året framkom flera rapporter om omotiverade dödsskjutningar utförda av säkerhetsstyrkor, varav vissa var politiskt motiverade. Sådana fall var särskilt vanliga i regioner där interna stridigheter förekom. Vad gäller försvinnanden så rapporterar USSD att flera fall rapporterades under året men att inga tycktes ha någon politisk koppling. Amnesty tillägger att regeringen inte redovisar var flera politiska fångar som suttit fängslade under flera år befinner sig.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Amnesty rapporterar att tortyr var vanligt förekommande i behandlingen av politiska fångar som misstänktes ha kopplingar till väpnade motståndsgupper. Kvinnliga fångar som misstänktes ha sådana sympatier utsattes vid flera tillfällen för våldtäkter enligt Amnesty. Dessa uppgifter kan inte bekräftas av USSD som inte uttryckligen avhandlar säkerhetsstyrkornas behandling av politiska fångar, och påstår att inga våldtäkter av kvinnliga fångar inträffade till skillnad från föregående år. Under året använde både lokal och federal polis misshandel i syfte att skingra demonstrationer och liknande folkansamlingar. Den 4 augusti ingrep enligt USSD polisen i Addis Abeba mot en löptävling och hindrade med våld 800 idrottare från att genomföra loppet. Efter en dispyt mellan en ortodox församling i Addis Abeba och företrädare för den centrala ortodoxa kyrkan i Etiopien stormades församlingskyrkan den 27 december av polisen under en bönestund. Under stormningen misshandlades flera hundra personer vilka inkluderade nunnor och gamla människor. Efter räden fängslades ungefär 700 personer, och under de

efterföljande dagarna utsattes de för fysiska övergrepp och förnekades tillgång till mat och vatten. Många släpptes inte förrän de skrivit under ett dokument som sade att de deltagit i uppviglande av upplopp. I USSD:s rapport framkommer att den myndighet som hanterar flyktingfrågor under året misshandlade flyktingar av sudanesiskt ursprung. I mars greps tre sudaneser i ett flyktingläger i regionen Gambella av polis och utsattes för tortyr.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga arresteringar var vanligt förekommande under året och fängslade personer fick ofta sitta i fångenskap långa perioder utan att något åtal framfördes mot dem. Tusentals brottsmisstänkta satt under året i fångenskap och av dessa hade många varit fängslade under åtskilliga år. Personer som misstänktes ha kopplingar till motståndsrörelserna Oromo Liberation Front (OLF) eller Ogaden National Liberation Front(ONLF). Även lärare utsattes för hårda trakasserier av regeringen, särskilt i Oromiya. Flera lärare satt fortfarande i fångenskap vid årets slut. Många av de medlemmar av oppositionskoalitionen SEPDC som greps i samband med regionalvalen i slutet av 2001 kvarhölls i fångenskap vid slutet av 2002. Enligt USSD greps även 6 journalister under året för att ha skrivit regeringskritiska artiklar. Vid årets slut hade 4 av dessa släppts mot borgen, en hade dömts till två års fängelse och en kvarhölls i fångenskap utan att ha dömts för något brott.

USSD säger att regeringens efterlevnad av mänskliga rättigheter genomgick förbättringar inom vissa områden men att mycket allvarliga problem kvarstod. Olagliga dödsskjutningar och godtyckliga arresteringar som behandlas här var områden som inte såg någon förbättring. Enligt min egen uppfattning av rapporternas innehåll, särskilt det stora antal människor som dödades i samband med demonstrationer, borde regeringens efterlevnad av mänskliga rättigheter ha genomgått större försämringar än förbättringar sedan föregående år.⁴⁰

⁴⁰ Amnesty International report 2003 - Ethiopia. Samt United States State Department. *2002 Country Reports on Human Rights Practices.* - Ethiopia

4.3 Rapporterade händelser för 2003

4.3.1 Eritrea

Rätten till liv

Det förekommer inga rapporter om att den eritreanska regeringen skulle ligga bakom några politiskt motiverade mord under året. Dock förtäljer USSD att det framkom obekräftade rapporter om att flera fångar hade dödats i samband med ett flyktförsök. Användandet av dödligt våld mot värnpliktsvägrare var fortfarande tillåtet, men till skillnad från tidigare år så ledde det inte till några dödsfall. Politiska försvinnanden var dock desto vanligare under året. Enligt Amnesty greps ett flertal människor för att sen sättas i hemligt förvar utan officiellt erkännande från myndigheterna. Ett okänt antal medlemmar av minoritetsgruppen Kunama greps under maj och juni på grund av deras påstådda samröre med upprorsmän av kunamaursprung som tidigare hade arresterats eller dödats. Vid årets slut var det okänt var de befann sig. Det skedde ingen utveckling i fallen med de 11 partimedlemmar och de journalister som greps år 2001.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Bruket av tortyrliknande metoder som standardmässiga bestraffningar inom militären kvarstod under året. Liksom föregående år förekom också uppgifter om att kvinnliga värnpliktiga utsattes för sexuella övergrepp. Polisen använde vid många tillfällen tortyr och misshandel som ett förhørsmedel. Som en följd av att regeringen förbjöd minoritetsreligioner i slutet av 2002 startade en kampanj mot minoritetskyrkor mellan februari och maj. Under kampanjen utsattes många för tortyr och misshandel på grund av sin tillhörighet till de förbjudna religionerna. Många tvingades skriva under att de inte skulle utöva sin religion längre, och i dokumenten stod det i vissa fall hot om att fortsatt utövning av religionen kunde leda till avrättning.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Under året arresterades och fängslades ett stort antal människor utan att åtalas för brott och utan att tillåtas kontakt med omvärlden. Enligt USSD lät regeringen gripa åtminstone 80 personer med anledning av att de ansågs ha kopplingar till politiska motståndare, men rapporten nämner att obekräftade uppgifter tyder på att det kan röra sig om flera hundra personer. Ett stort antal av dessa kvarhölls utan åtal vid årets slut. I rapporten redovisas att omfattande uppgifter tyder på att flera tusen värnpliktsvägrare hölls fängslade i provisoriska fängelser över hela landet. Vittnesmål från flera observatörer tyder på att så många som 1.500 individer hålls fängslade vid ett läger i anslutning till en generalstabs kontorsbyggnader. Många personer tillhörande de religioner som hade förklarats olagliga i slutet av 2002 arresterades under kampanjen mellan februari och maj. Vissa fångar som var i lämplig ålder skickades in i armén men majoriteten släpptes mot villkor att de avsåg sig sin religion. Enligt Amnesty var minst 330 kyrkomedlemmar, varav fler än 80 värnpliktiga, fortfarande fängslade utan officiellt erkännande vid årets slut.

Enligt USSD:s sammanfattning skedde inga större förändringar varken till det bättre eller till det sämre under året, och de allvarliga problem som fanns tidigare kvarstod. Enligt min tolkning av rapporternas innehåll verkar det dock som att övergreppen mot personer tillhörande minoritetsreligioner blev värre samt att rapporteringen om fängslade värnpliktiga ökade.⁴¹

4.3.2 Etiopien

Rätten till liv

Under året framkom många obekräftade rapporter om dödsfall orsakade av säkerhetsstyrkor i regionerna Oromiya och Somali, och även om åtskilliga politiska mord. Enligt USSD avled en person i fångenskap som ett resultat av fysiska övergrepp. En förbättring från året före är att det inte framkommer några uppgifter om att övervåld från polisens sida vid ingripande mot demonstrationer

⁴¹ Amnesty International report 2004 - Eritrea. Samt United States State Department. *2003 Country Reports on Human Rights Practices.* - Eritrea

ledde till dödsfall under år 2003. Den 12 december ledde etniskt våld till att hundratals personer av anuakursprung dödades. Enligt trovärdiga uppgifter deltog poliser och militärer i massakrerna, men USSD:s rapport säger att det rådde oklarheter vid årets slut angående säkerhetsstyrkornas inblandning och huruvida någon central ledning var närvarande i händelserna. Under året rapporterades ett antal försvinnanden efter att polis eller militär gripit medborgare och sedan fängslat dem på hemlig ort.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Enligt trovärdiga rapporter använde polisen ofta misshandel mot fångar. USSD säger att minst en person avled som följd av grova fysiska övergrepp. Sådana brott var vanligare i regionerna Oromiya och Somali precis som under tidigare år. Flera regeringskritiska journalister utsattes för misshandel av polis. I oktober misshandlades en reporter vid namn Araya Tesfamariam svårt av män i polisuniformer och kastades sen ner i en flod från en bro. Polismyndigheteten förnekade kännedom om fallet. Under året rapporterade oppositionspartier att deras anhängare utsattes för frekventa övergrepp av polis och regeringskontrollerade miliser. Vid ett tillfälle rapporterades att polisen hade ingripit mot en fredlig religiös samling, och arresterade och misshandlade 34 personer.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Åtskilliga uppgifter berättar om medlemmar i oppositionspartier i mindre städer som arresterades och fängslades, i vissa fall i flera månader utan kontakt med omvärlden. I USSD:s rapport nämns 7 individuella fall av personer som fängslats på grund av sin politiska tillhörighet varav 3 personer kvarhölls under okända omständigheter vid årets slut. Trakasserier mot lärare fortsatte under 2003 med särskilt hög intensitet i regionerna Oromiya och Tigray. Ett stort antal lärare greps enligt USSD och anklagades för att vara sympatisörer till OLF, och många var fortfarande fängslade vid årets slut. Många fängslade lärare hade suttit i fångenskap i flera år utan att få sina åtal presenterade för sig. Ett stort antal journalister greps under året, men majoriteten av dessa släpptes mot borgen efter

ett par veckor. En journalist vid namn Zegeye Haile som hade gripits i juli 2002 kvarhölls dock i fångenskap utan åtal.

Enligt USSD:s rapport förbättrades Etiopiens hantering av mänskliga rättigheter inom vissa områden även om allvarliga problem kvarstod. Den mest anmärkningsvärda förbättringen utifrån de rättigheter som jag här behandlar är att det inte rapporteras om några storskaliga dödsskjutningar i samband med demonstrationer, vilket var vanligt förekommande året före.⁴²

4.4 Rapporterade händelser för 2004

4.4.1 Eritrea

Rätten till liv

Under året rapporterades inga fall av politiska mord, och det förekom inte heller några politiskt motiverade försvinnanden. I samband med gripanden av värnpliktsvägrare skedde flera dödsfall under året. Den värsta incidenten inträffade i början av november i samband med ett flyktförsök från ett fångläger för värnpliktsvägrare. En grupp fångar lyckades välta en mur i fängelset vilket orsakade 4 vakters död. När fångarna sedan försökte fly öppnade militärer eld och dödade 20 personer. Under 2004 framkom inga uppgifter om de 11 partimedlemmar som greps år 2001 eller de personer av kunamaursprung som greps 2003 vars tillstånd har varit okänt sedan gripandena.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Användandet av tortyr i samband med förhör förekom liksom tidigare år, och det användes också i militären liksom tidigare. Personer som fängslades på grund av sin tillhörighet till förbjudna religioner utsattes för misshandel och tortyr i syfte att

⁴² Amnesty International report 2004 - Ethiopia. Samt United States State Department. *2003 Country Reports on Human Rights Practices.* - Ethiopia

få dem att avsäga sig sin tro. Fysiska övergrepp mot personer av förbjudna trosläror skedde inte bara i fångenskap och under året rapporterades fall av misshandel i kyrkor och privata hem.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga arresteringar var vanligt förekommande och riktades mot personer av varierande anledningar. Ett stort antal människor fängslades på grund av misstanke om att de hyste kritiska åsikter mot regimen. Av dessa kvarhölls många utan att ha ställts inför åtal vid årets slut. I juli sattes 110 personer i fångenskap efter att de blivit deporterade från Libyen och var fortfarande fängslade vid årets slut. De personer som greps efter att ha deporterats från Malta år 2002 satt även de kvar i fångenskap under 2004. Ett par hundra personer tillhörande förbjudna religioner rapporteras ha gripits under året, och många av dessa satt fängslade vid slutet av året. Ytterligare en grupp som ofta blev föremål för godtyckliga arresteringar var påstådda värnpliktsvägrare. Enligt Amnesty genomförde militären den 4 november massarresteringar i Asmara av personer som misstänktes undvika värnplikten. Tusentals personer greps och fördes till ett militärfängelse utanför staden där ett rymningsförsök samma natt ledde till 24 människors död.

USSD anser att Eritreas åttlydande av mänskliga rättigheter under 2004 inte uppvisade några märkbara förändringar från tidigare år.⁴³

4.4.2 Etiopien

Rätten till liv

Enligt USSD rapporterade oppositionspartier att sammanlagt 12 av deras medlemmar mördades av regeringskontrollerad milis och militär under året. En rapport från den regionala administrationen i Somali berättar att 10 civilister sköts ihjäl av militärer när fordonet de färdades i kolliderade med ett militärfordon och soldaterna öppnade eld. Obekräftade uppgifter framkom om att militärer den 20

⁴³ Amnesty International report 2005 - Eritrea. Samt United States State Department. *2004 Country Reports on Human Rights Practices.* - Eritrea

mars summariskt avrättade 8 äldre män av anuakhärkomst i byn Chobo som hämnd för att en soldat hade dödats. Uppgifterna om händelserna i Somali och Chobo kan dock inte bekräftas av Amnestys rapport. Ett antal andra olagliga dödsfall orsakade av säkerhetsstyrkor rapporterades, särskilt i regionerna Oromiya och Somali. Amnesty rapporterar att ungefär 300 personer dödades av militär utanför staden Dimma i januari. USSD:s rapportering av den händelsen uppvisar dock avvikelser, och säger att det rörde sig om strider mellan anuakmilis och militär. Under året framkom vissa rapporter om att politiska försvinnanden skulle ha utförts, särskilt mot misstänkta anhängare till OLF.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Fysiska övergrepp användes enligt omfattande uppgifter mot oppositionsanshängare och regeringskritiker vid många tillfällen under år 2004. Oppositionspartiet AEUP rapporterade enligt USSD att fysiska övergrepp mot anhängare ökade under årets gång. Journalister utsattes också vid några tillfällen för misshandel. Säkerhetsstyrkor använde vid upprepade tillfällen fysiskt våld vid demonstrationer och fredliga protester. Under de första månaderna på året anordnades omfattande studentdemonstrationer i Oromiya, och vid flera tillfällen besvarade polisen protesterna med arresteringar och misshandel. Gripna studenter tvingades vid flera tillfällen utföra smärtsamma fysiska handlingar. Under året skedde vissa förbättringar inom rättssystemet. Regeringen startade ett reformprogram för polisväsende i syfte att öka professionalismen inom kåren. Denna kompletterades med viss utbildning inom mänskliga rättigheter för både poliser och militärer. Efter oroligheterna i början av året blev polisen senare bättre på att undvika konfrontationer och hantera demonstrationer som ett resultat av utbildning. Under året förekom ingen rapportering av misshandel och tortyr mot personer tillhörande minoritetsreligioner. Under året förekom rapporter om att kvinnor från anuakfolket utsattes för sexuella övergrepp av soldater.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga arresteringar kvarstod som ett stort problem under 2004, särskilt i landets avlägsna delar. Liksom föregående år rapporterade oppositionspartier att

medlemmar i småstäder spärrades in under månader i sträck utan åtal. Den 20 april arresterade polisen i en stor operation över 200 personer med anknytning till oppositionspartiet AEUP. Alla utom ett fåtal släpptes efter att ha utsatts för trakasserier i häktet, och efter ett par dagar var bara ett fåtal fortfarande fängslade. Behandlingen av lärare, särskilt i regionerna Oromiya och Tigray, var enligt USSD liksom tidigare år mycket repressiv. Ett flertal lärare som under året greps på grund av misstankar om samröre med OLF satt fängslade vid årets slut. Mellan 7-9 april tog sig polisen in i över 70 lärares hem och genomsökte dem utan husrannsaktionsorder. Polisen grep 11 av lärarna och kvarhöll dem i flera veckor utan åtal. Enligt USSD rapporterades under året att polisanställda i vissa fall inte respekterade domstolsordrar om att fångar skulle släppas mot borgen. Under året skedde åtskilliga gripanden av journalister, men i regel släpptes dessa mot borgen efter korta perioder i fångenskap. En journalist vid namn Shiferaw Ansermu greps och släpptes 3 gånger under 2004, och vid slutet av året satt han häktad för fjärde gången i Addis Abeba. I samband med studentdemonstrationerna i Oromiya i början av året greps hundratals studenter, och vissa satt fängslade i flera månader. Liksom föregående år förbättrades regeringens förhållningssätt till mänskliga rättigheter enligt USSD. Uppstarten av utbildningsprogrammen för polis och militär och den förbättrade hanteringen av demonstrationer är ett argument för detta, men vad gäller den praktiska tillämpningen i övriga områden är det otydligt om det har skett några anmärkningsvärda förbättringar. Till exempel påstod AEUP att övergreppen mot deras anhängare försämrades under året.⁴⁴

⁴⁴ Amnesty International report 2005 - Ethiopia. Samt United States State Department. *2004 Country Reports on Human Rights Practices*. - Ethiopia

4.5 Rapporterade händelser för 2005

4.5.1 Eritrea

Rätten till liv

Enligt rapporterna utfördes inga politiska mord och heller inga politiskt motiverade försvinnanden. Dock utförde militären vid några tillfällen omfattande övergrepp med höga dödstal som resultat. Enligt USSD avled 19 medlemmar av förbjudna kyrkor i ett militärläger i Wia efter att de hade bundits vid händer och fötter och lämnats utomhus i extremt hög temperatur. Flera uppgifter tyder på att flera personer som satt fängslade för att ha försökt undkomma militärtjänstgöring under året avled under liknande omständigheter. Enligt USSD rapporterade en Londonbaserad NGO att 161 personer sköts ihjäl av militär när de försökte fly från samma militärläger i Wia som nämndes ovan. Dessa uppgifter kan dock inte bekräftas av Amnestys rapport.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Bruket av tortyr som förhörsmetod och militär bestraffning kvarstod under år 2005. Uppgifter tydde på att kvinnliga värnpliktiga utsattes för sexuellt våld, och enligt USSD framkom obekräftade vittnesmål om att instruktörerna vid ett militärläger i Sawa hade satt våldtäkter i system. USSD berättar också att det under året framkom trovärdig information om att tortyr utöver att användas som förhörsmetod även var vanligt förekommande i vissa fängelser. Personer tillhörande förbjudna religioner fick liksom tidigare år utstå tortyr under häktning och oprovocerad misshandel.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

USSD rapporterar att hundratals politiskt motiverade gripanden utfördes av

regimen under året och att många av de som arresterades kvarhölls vid årets slut utan att ha åtalats eller fått tillgång till juridisk hjälp. Många personer greps liksom tidigare i samband med sökande efter misstänkta värnpliktsvägrare, och från och med juni började säkerhetsstyrkorna även gripa föräldrar till personer som undvek värnplikten eller soldater som rymde och lämnade landet. I samband med ökade anspänningar vid gränsen till Etiopien ökades också tvångsrekryteringarna till armén. Militären krävde att föräldrarna förmådde sina barn att återvända samt betala böter om de skulle släppas, och flera föräldrar till desertörer satt fängslade vid årets slut. Arresteringarna av personer tillhörande religiösa minoriteter var liksom tidigare ett stort problem. I USSD:s rapportering noteras betydligt fler fall än tidigare. Säkerhetsstyrkorna slog vid ett par tillfällen till mot bröllopfester, och sammanlagt greps enligt rapporten mellan 400 och 500 personer. Amnesty uppskattar det sammanlagda antalet gripna på grund av religiös tillhörighet till ungefär 1.000. I maj släppte regeringen de personer som hade gripits 2002 och 2003 då de deporterades från Malta respektive Libyen. Den Eritreanska regimens åttlydande av mänskliga rättigheter försämrades under 2005. Inom flera av de problemområden som har rapporterats, till exempel tvångsrekrytering av värnpliktiga samt det nya förfarandet att gripa föräldrar, förtryck av religiösa minoriteter och bruket av tortyr i fängelser tycks det som att omfattningen har ökat under året.⁴⁵

4.5.2 Etiopien

Rätten till liv

Under maj månad hölls val i Etiopien till parlamentet och regionalförsamlingar. Under månaderna före och efter valen mördades enligt USSD dussintals medlemmar av flera oppositionspartier av regimens säkerhetsstyrkor, lokala administrationer och paramilitära grupper. Dessa politiska mord nämns anmärkningsvärt nog inte i Amnestys rapport. Vid två tillfällen under året ledde polisingripanden mot demonstrationer i Addis Abeba till höga dödstal. Under

⁴⁵ Amnesty International report 2006 - Eritrea. Samt United States State Department. *2005 Country Reports on Human Rights Practices.* - Eritrea

demonstrationer mot påstått valfusk mellan den 6 till 8 juni öppnade polis och militär eld mot obehäpnade demonstranter och 42 personer miste livet. I början av november sköt säkerhetsstyrkor mot stenkastande demonstranter och minst 40 demonstranter samt några poliser dödades. I november dödades dessutom flera personer vid konfrontationer mellan demonstranter och säkerhetsstyrkor i flera regioner i landet Enligt Amnesty mördades också 20 civilister och politiska fångar i en stad i Somaliregionen i november. Detta kan dock inte styrkas av USSD. Enligt USSD försvann 17 personer mellan 8 och 10 juni efter att de gripits av polis.

Rätten till frihet från tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

Fysiska övergrepp var vanligt förekommande i fångelser under året. Diplomatiska observatörer som hade träffat studenter i fångenskap i regionen Oromiya fick ta del av vittnesskildringar av hur interner misshandlades. I samband med demonstrationerna under året använde polisen och militären fysiskt våld och många människor skadades. Medlemmar av oppositionspartier utsattes också för övergrepp på en systematisk skala, ofta i anslutning till politiska möten. Under året rapporterades inga fall av misshandel av journalister vilket var en förbättring.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

I samband med valdemonstrationerna bedrev polis och militär massarresteringar på en massiv skala. Under veckorna efter händelserna i början av juni arresterades enligt amnesty ungefär 9.000 personer som sen fängslades utan åtal. I slutet av juli hade samtliga släppts på fri fot. Enligt USSD var dock ungefär 700 personer fortfarande fängslade i mitten av september. Efter demonstrationerna i november genomförde polis och militär husgenomsökningar, ofta på nätterna, och grep 10.000-18.000 personer. Under 2005 fortsatte säkerhetsstyrkorna att trakassera lärare, och den etiopiska lärarföreningen rapporterade enligt USSD att ett stort antal lärare greps under året varav många kvarhölls fram till årets slut. Oppositionspolitiker i landets avlägsna delar var också utsatta precis som under tidigare, och efter novemberdemonstrationerna greps ett stort antal högt uppsatta partimedlemmar. Många av dessa åtalades senare för förräderi samt uppvigling till

våldsamt uppror och folkmord.

Under året skedde vissa framsteg gällande mänskliga rättigheter. De utbildningsprogram för säkerhetsstyrkorna som inleddes 2004 fortlöpte. Journalister utsattes inte för fysiska övergrepp under 2005. De grova övergrepp som skedde i samband med valen kastar dock en skugga över dessa och andra förbättringar, och 2005 får anses vara ett steg bakåt för mänskliga rättigheter i Etiopien.⁴⁶

⁴⁶ Amnesty International report 2006 - Ethiopia. Samt United States State Department. *2005 Country Reports on Human Rights Practices.* - Ethiopia

5 Resultat och analys

Jag skall nu besvara de delfrågor som jag ställde inledningsvis utifrån den empiri jag har presenterat.

Under den period som jag har studerat har Eritreas efterlydnad av mänskliga rättigheter försämrats avsevärt. Enligt USSD försämrades efterlevnaden under 2001, 2002 och 2005, och några förbättringar rapporterades inte under perioden. Enligt min snävare tolkning utifrån enbart artikel 6, 7 och 9 tolkade jag också en försämring under år 2003. Efterlydnaden av rätten till liv har enligt min tolkning inte genomgått någon avsevärd negativ förändring. Politiska mord och bevisade politiska försvinnanden har lyst med sin frånvaro. De incidenter som har inträffat har varit relaterade till rymningsförsök eller liknande, och för dessa verkar det dock som om det har skett en intensifiering, särskilt under 2005. Efterlevnaden av rätten till frihet från tortyr verkar ha börjat genomgå negativa förändringar från slutet av 2002 som en följd av förbudet mot minoritetskyrkor. Övergreppen mot personer tillhörande dessa kyrkor ökade successivt under 2003-2005. Enligt rapporterna tyder uppgifter på att övergreppen gällande artikel 7 intensifierades och systematiserades under 2005. Vad gäller rätten till frihet verkar Eritreas efterlydnad ha försämrats särskilt. Som exempel kan nämnas att i slutet av 2001 rapporterades 20 politiska fångar, en siffra som hade stigit till 80 vid slutet av nästföljande år. Förbudet mot minoritetsreligioner och relaterade arresteringar hade också här en stor negativ påverkan. Även arresteringar av värnpliktsvägrare ökade markant under studieperioden vilket till sist manifesterades i gripandena av föräldrar till vapenvägrare.

Vad gäller Etiopiens efterlevnad är utvecklingen lite mer svårtolkad. Olikheterna mellan USSD:s och Amnestys rapporter var större i rapporterna om Etiopien. Dessutom framstår variationerna mellan åren i Etiopiens fall vara mer subtila än för Eritrea. Det ter sig som att Etiopien från och till har gjort framsteg under studieperioden. Det skall dock nämnas att gällande efterlevnad av mänskliga rättigheter så började Etiopien från en låg startpunkt år 2001. Exempel på det som

har förbättrats är polisens utbildning från 2004 och framåt, och under vissa år, hanteringen av demonstrationer och behandlingen av journalister. Vad gäller rätten till liv och dödsfall vid demonstrationer så skedde de största incidenterna år 2001, 2002 och 2005. Vad gäller politiska mord på oppositionspolitiker så var frekvensen som högst år 2001, 2004 och 2005. Det verkar alltså som att dessa övergrepp ökar i omfattning i samband med valåren 2001 och 2005. För olagliga mord i de regioner där interna oroligheter förekom verkar nivån på övergreppen vara jämnare över hela studieperioden. Det ska nämnas att rapporteringen av dessa händelser i regel är mindre specifik, vilket kanske kan förklaras av det faktum att oroligheter förekommer och att information därför är mer svårtillgänglig. Det går att se ett liknande mönster för övergrepp mot artikel 7 och artikel 9. Oppositionspartiet AEUP rapporterade att de fysiska övergreppen mot anhängare gick upp år 2004. Polisen använde fysiskt våld i stor skala vid omfattande tillslag mot fredliga folksamlingar år 2002. Under studieperioden var tortyr av fångar som mest frekvent i konfliktregioner. Antalet godtyckliga gripanden hade definitivt toppar år 2001 och 2005, varav det senare var i särklass högst.

För frågan om huruvida statliga aktörer bär det tydliga ansvaret för övergreppen är det också lättare att se ett klart samband i fallet Eritrea. Detta beror på att makten är hårdare centrerad runt statsapparaten än i Etiopiens fall. I Etiopien förekommer som bekant interna konflikter mellan regeringstrupper och militanta grupper i flera regioner, och det skapar osäkerhet om vilken sida som begick ett visst övergrepp och om det rörde sig om godtyckliga övergrepp eller incidenter i strid. Eritrea har en mycket stor armé i förhållande till befolkning, och därför lämnas logiskt nog mindre utrymme för interna motsättningar. Det bör också sägas att jag inom ramen för denna uppsats inte har kunnat utreda det exakta sambandet mellan statsapparaterna i Eritrea och Etiopien och de lokala administrationer, regeringstroagna miliser samt andra aktörer som framkommer i rapporterna. Dessa aktörer är vanligast förekommande i Etiopien, och då främst i landets avlägsna delar. De händelser som sker i huvudstaden Addis Abeba kan i regel kopplas direkt till federal polis och militär. Det faktum att dessa semi-statliga aktörers och även säkerhetsstyrkornas handlingar mycket sällan leder till utredningar eller åtal kan enligt mig ses som en fingervisning av statsapparatens inblandning.

På frågan om huruvida utvecklingen för mänskliga rättigheter kan kopplas till kriget kan jag inte heller ge ett enhetligt svar för de olika former av övergrepp som jag har behandlat. I Etiopiens fall kan jag inte påstå att utvecklingen har varit ett resultat av kriget mot Eritrea, utan snarare ett resultat av den kaotiska situationen inom landet. Politiska oroligheter har manifesterat sig i strider mellan regeringen och befrielseorganisationer samt ökad statlig repression i samband med valåren. Utvecklingen i Eritrea ger dock en annan bild. Om man ser till övergreppen mot värnpliktsvägrare och de omfattande tvångsrekryteringarna som faktiskt verkar utgöra majoriteten av övergreppen i landet så kan de kopplas till den massiva militarisering som uppstod i samband med kriget och som sen har levt kvar. Ett argument för detta är det faktum att den här formen av övergrepp stegrades under de sista åren av studieperioden samtidigt som anspänningarna i gränsområdena och hotet om en nystart av kriget också ökade. Den här skillnaden mellan de båda länderna ter sig logisk med tanke på hur asymmetrisk kriget mellan dem var och det faktum att den sociala och ekonomiska ansträngningen var större för Eritrea. Andra former av övergrepp, som de mot religiösa minoriteter, har också ökat i liknande takt. Det direkta sambandet med kriget är dock svårare att se. Dock kan kopplingen mellan dessa övergrepp och militariseringen inte uteslutas.

Jag skall nu diskutera mina resultat med utgångspunkt från de teoretiska perspektiv som jag har presenterat.

Om man ser till utvecklingen i de båda länderna och den allt mer ansträngda situationen vid gränsen mellan dem så är det värt att notera att en situation där övergrepp och bakomliggande orsaker inte hanteras enligt konfliktcykelteorin kan leda till en nystart av kriget. I ljuset av detta kan man belysa den gränsdragningsprocess som har gått i lås i och med Etiopiens motstånd mot EEBC:s dom från 2002. Enligt teorins resonemang kan gränsdragningsprocessen därför ha gått för fort fram och inte ha tagit fasta på den långsiktiga utvecklingen för fred.

Lucans teori om ökad samhällelig pluralism som ett resultat av statens försvagning är enligt mig bäst applicerbar på Eritrea eftersom det är den stat som försvagades mest ekonomiskt och socialt. Enligt mig så har den utveckling som

har skett i Eritrea under studieperioden gått åt rakt motsatt håll. Mellan 2001 och 2006 utförde regimen i Eritrea en omfattande nedmontering av civilsamhället i landet. År 2001 förbjöds den fria pressen, och i slutet av 2002 inskränktes religionsfriheten. Det framstår snarare som att regimen efter kriget har konsoliderat sin makt.

Mitt svar på den primära frågan blir att jag inte har funnit någon generell regel för hur efterlydnaden av grundläggande mänskliga rättigheter påverkas efter en mellanstatlig konflikt. Dock verkar det som att efterlevnaden påverkas negativt om kriget leder till en ekonomisk och social försvagning av staten samt en omfattande militarisering. En statsapparat vars maktbas utmanas, vilket sker i och med kriget, kompenserar för detta genom att stärka sin makt genom andra medel och ett ökat repressivt beteende kan vara ett resultat av detta. Den här slutsatsen får dock sägas vara till stor del baserad på fallet Eritrea, och de resultat som ligger till grund kan därför vara påverkade av den speciella kontexten som landet utgör. Det skulle vara lämpligt att testa slutsatsen gentemot andra liknande stater och kontexter för att pröva dess bärkraft. Dessutom skulle etableringen av en tydligare koppling mellan militarisering och staters benägenhet att efterleva mänskliga rättigheter som inte berör krigsinsatsen. I fallet Eritrea kan till exempel övergreppen i form av tvångsrekryteringar samt bestraffning av desertörer anses ha ett tydligt militärt incitament, men förtrycket av minoritetsreligioner har det i mindre utsträckning.

6 Litteraturförteckning

Böcker:

Birhan, Addis. 1998. *Eritrea, a problem child of Ethiopia: Causes, consequences and strategic implications of the conflict*. Marran Books

Negash, Tekeste. Tronvoll, Kjetil. 2000. *Brothers at war: Making sense of the Eritrean-Ethiopian war*. Athens, Ohio University Press

Mertus, Julie. Helsing, Jeffrey(red). 2006. *Human rights & conflict: Exploring the links between rights, law, and peacebuilding*. Washington, United States Institute of Peace Press

Artiklar:

Villicana, Román. Venkataraman, M. *Public policy failure or historical debacle? A study or Eritrea's relations with Ethiopia since 1991*. Review of Policy Research, vol. 23, no. 2, 2006, p.549-571.

Gray, Christine. *The Eritrea/Ethiopia Claims Commission oversteps its boundaries: A partial award?*. The European Journal of International Law, vol. 17, no. 4, 2006, p.699-721.

Lata, Leenco. *The Ethiopia-Eritrea war*. Review of African Political Economy, no. 97, 2003, p.369-388.

Kibreab, Gaim. *When refugees come home: The relationship between stayees and returnees in postconflict Eritrea*. Journal of Contemporary African Studies, vol. 20, no. 1, 2002, p.53-80.

Müller, Tanja. *Statemaking on the horn of Africa: Notes on Eritrea and prospects for the end of violent conflict in the horn*. Conflict, Security & Development, vol. 6, no. 4, 2006, p.503-530.

Gilkes, Patrick. Plaut, Martin. *The war between Ethiopia and Eritrea*. Foreign Policy - In Focus, vol. 5, no. 25, 2000.

Lucan, A. Way. *Pluralism by default and the sources of political liberalisation in weak states*. Department of Political Science, Temple University.

Poe, S. Carey, S. Vazquez. *How are these pictures different? A quantitative comparison of the US State Department and Amnesty International Human Rights reports 1976-1995*. Human Rights Quarterly No.23, 2001, p.650-677

Ron, J. Ramos, H. Rodgers, K. *Transnational Information Politics: NGO human rights reporting*.

1986-2000. *International Studies Quarterly*, No.49, 2005, p.557-587

Internetsidor:

Eritrean Ministry of Information. *The EEBC ruling in its 5th year*. Via http://www.shabait.com/staging/publish/article_006478.html Hittad 2007-05-09

General Comments:

Human Rights committee. *CCPR General Comment No.6*. Via [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/84ab9690ccd81fc7c12563ed0046fae3?Opendocument](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/(Symbol)/84ab9690ccd81fc7c12563ed0046fae3?Opendocument)

Landrapporter:

Amnesty International report 2002 - Eritrea. Via <http://web.amnesty.org/web/ar2002.nsf/afr/eritrea!Open>

Amnesty International report 2002 - Ethiopia. Via <http://web.amnesty.org/web/ar2002.nsf/afr/ethiopia!Open>

Amnesty International report 2003 - Eritrea. Via <http://web.amnesty.org/report2003/Eri-summary-eng>

Amnesty International report 2003 - Ethiopia. Via <http://web.amnesty.org/report2003/Eth-summary-eng>

Amnesty International report 2004 - Eritrea. Via <http://web.amnesty.org/report2004/eri-summary-eng>

Amnesty International report 2004 - Ethiopia. Via <http://web.amnesty.org/report2004/eth-summary-eng>

Amnesty International report 2005 - Eritrea. Via <http://web.amnesty.org/report2005/eri-summary-eng>

Amnesty International report 2005 - Ethiopia. Via <http://web.amnesty.org/report2005/eth-summary-eng>

Amnesty International report 2006 - Eritrea. Via <http://web.amnesty.org/report2006/eri-summary-eng>

Amnesty International report 2006 - Ethiopia. Via <http://web.amnesty.org/report2006/eth-summary-eng>

United States State Department. *2001 Country Reports on Human Rights Practices*. - Eritrea. Via <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2001/af/8370.htm>

United States State Department. *2001 Country Reports on Human Rights Practices*. - Ethiopia Via

<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2001/af/8372.htm>

United States State Department. *2002 Country Reports on Human Rights Practices*. - Eritrea Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2002/18202.htm>

United States State Department. *2002 Country Reports on Human Rights Practices*. - Ethiopia Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2002/18203.htm>

United States State Department. *2003 Country Reports on Human Rights Practices*. - Eritrea Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2003/27726.htm>

United States State Department. *2003 Country Reports on Human Rights Practices*. - Ethiopia Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2003/27727.htm>

United States State Department. *2004 Country Reports on Human Rights Practices*. - Eritrea Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2004/41602.htm>

United States State Department. *2004 Country Reports on Human Rights Practices*. - Ethiopia Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2004/41603.htm>

United States State Department. *2005 Country Reports on Human Rights Practices*. - Eritrea Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2005/61568.htm>

United States State Department. *2005 Country Reports on Human Rights Practices*. - Ethiopia Via
<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2005/61569.htm>